Lietas Nr. C04132813
Lietas arhīva Nr. CA-1736-16/20

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2016.gada 28.decembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā
tiesnese referente L.Pliča
tiesneši S.Beļajeva un J.Freimanis
ar sekretāri M.Buličevu
ar tulci /pers. E/
piedaloties zvērinātām advokātēm A.Šnēvelei un I.Lielpinkai

izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34 civillietu /pers. H/ prasībā pret /pers. I/ (/pers. J/) par darījumu atzīšanu par spēkā neesošiem un īpašuma tiesību atzīšanu un /pers. I/ pretprasībā pret /pers. H/, /pers. K/ un /pers. L/ par izlikšanu un parāda piedziņu sakarā ar /pers. H/ un /pers. K/ apelācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 26.oktobra spriedumu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

2012.gada 27.decembrī /pers. H/ (turpmāk – prasītāja) cēlusi Rīgas apgabaltiesā prasību pret /pers. I/ (turpmāk – atbildētājs) par pirkuma līguma un īres līguma atzīšanu par spēkā neesošiem un īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu. Prasības pieteikumā norādīts šāds prasības pamatojums :

Veselības un ģimenes apstākļu dēļ 2011.gada vidū prasītājai izveidojušies parādi, tostarp parāds 3594 Ls apmērā par komunālajiem pakalpojumiem. Namu pārvalde uzsākusi parāda piedziņu un tiesu izpildītāja lietvedībā ievesta izpildu lieta, kuras ietvaros bijis ieplānots piedziņu vērst uz prasītājai piederošo nekustamo īpašumu.

Prasītāja nepārvalda latviešu valodu un viņai nav juridiskās izglītības. Lai saglabātu dzīvokli, kas bija prasītājas un viņas bērnu vienīgā dzīves vieta, prasītāja lūgusi palīdzību meitas draudzenei, lai viņa atrastu kompāniju, kas būtu gatava izsniegt aizdevumu. Meitas draudzene prasītāju iepazīstinājusi ar /pers. M/, kurš apsolījis palīdzību. Prasītāja, uzticoties /pers. M/, kā vēlāk noskaidrojies, parakstīja vienkāršo vekseli par summu 15 000 Ls. 2011.gada 21.oktobrī saņemto aizdevumu 3594 Ls apmērā prasītāja nekavējoties pārskaitīja tiesu izpildītājam. /pers. M/ palīdzējis materiāli, lai prasītāja pabeigtu dzīvokļa privatizāciju, un prasītāja koroborējusi savas īpašuma tiesības uz dzīvokli.

To, ka ir parakstījusi vienkāršo vekseli par summu 15 000 Ls, prasītāja uzzinājusi tikai 2012.gada 8.februārī, kad iestājies maksāšanas termiņš un /pers. M/ nosūtījis prasītājai notariāli noformētu Vekseļa protesta aktu sakarā ar vekseļa nesamaksu un pieprasījis parādu atdot.

Izmantojot prasītājas bezpalīdzības stāvokli, jo naudas prasītājai nav bijis un veselības stāvokļa dēļ viņa nav varējusi strādāt, /pers. M/ pieteicies palīdzēt un vienojies prasītājas vārdā ar SIA „Finanšu Investīcijas" par aizdevuma izsniegšanu prasītājai. Lai gan prasītājai tobrīd nebija ne naudas, ne darba, 2012.gada 24.februārī starp SIA „Finanšu Investīcijas" kā aizdevēju un prasītāju kā aizņēmēju noslēgts Hipotekārā aizdevuma līgums Nr.24022012-1, ar kuru prasītājai izsniegts hipotekārais aizdevums 13 001,87 Ls. Vienlaikus noslēgts Hipotēkas līgums, ar kuru prasītāja ieķīlājusi nekustamo īpašumu /adrese A/. Naudas līdzekļi 11477 Ls apmērā pēc vienošanās pārskaitīti uz prasītājas meitas kontu un prasītāja tos nodevusi /pers. M/. Kad prasītāja jautājusi, kādēļ jāatdod tik liela summa, ja viņas parāds bija 3594 lati, /pers. M/ paskaidrojis, ka starpība starp aizdevuma un parāda summu ir /pers. M/ darba samaksa, un izsniedzis prasītājai 1500 Ls, lai viņa varētu maksāt kredīta maksājumus SIA „Finanšu Investīcijas".

/pers. M/ sazinājies ar prasītāju un iepazīstinājis ar viņa draugu /pers. I/, kurš piedāvājis prasītājai sniegt materiālo palīdzību, izsniedzot aizdevumu uz mazākiem procentiem nekā SIA „Finanšu Investīcijas", un pirmos trīs mēnešus ļaujot aizdevuma atmaksu neveikt. Tā kā prasītājai nebija pastāvīga darba un labu ienākumu, viņa piekritusi atbildētāja piedāvājumam.

2012.gada 8.maijā atbildētājs savā ofisā prasītājai iedevis iepriekš sagatavotu dokumentu un lūdzis to parakstīt, paskaidrojot, ka tas ir tipveida aizdevuma līgums. Atbildētājs prasītājai neizskaidroja līguma veidu, neiztulkoja līguma tekstu, tikai norādīja, ka pirmos trīs mēnešus prasītāja būs atbrīvota no ikmēneša maksājumiem un ka līgums ir obligāti parakstāms, lai saņemtu aizdevumu.

Atbildētājs lūdzis prasītāju aizbraukt kopā ar viņu pie notāra it kā parakstīt nodrošinājumu viņa aizdotajai summai un pie notāra bez paskaidrojumiem lūdzis parakstīt vēl kaut kādus dokumentus, pēc tam savācis visus dokumentu eksemplārus, paskaidrojot, ka nodrošinājums ir nostiprināms zemesgrāmatā. Visas darbības zemesgrāmatā atbildētājs veicis bez prasītājas klātbūtnes un bez saskaņošanas ar prasītāju. Tai pašā dienā atbildētājs prasītājai pārskaitījis naudas summu 13 095,00 Ls apmērā. Naudu prasītāja pārskaitījusi SIA „Finanšu Investīcijas", lai pirms termiņa segtu savas kredītsaistības.

Atbildētājs pirmos trīs mēnešus aizdevuma atmaksu nav prasījis, bet regulāri prasītājai zvanījis un interesējies par viņas veselību un pašsajūtu. Pēc trīs mēnešiem, 2012.gada 8.augustā atbildētājs atnācis pie prasītājas un atnesis parakstīt kaut kādus dokumentus, paskaidrojot, ka iepriekšējos dokumentos nav bijusi norādīta aizdevuma atmaksas summa. Atbildētājs neizskaidroja parakstāmā dokumenta nozīmi, bet paziņoja, ka prasītājai ir jāsāk atmaksāt kredīts un katru mēnesi jāmaksā 245,98 Ls. Atbildētājs atdevis prasītājai iepriekš parakstītos dokumentus.

2012.gada 5.decembrī pie prasītājas dzīvoklī ieradušies divi stipras fiziskas miesas būves vīrieši, kas uzvedušies agresīvi un pieprasījuši prasītājai atstāt dzīvokli, jo tas prasītājai vairs nepieder. Prasītājas māte izsaukusi policiju un par notikušo prasītāja informējusi savas meitas, kas ieteikušas prasītājai vērsties pēc juridiskās palīdzības.

Prasītāja vērsusies pie jurista pēc palīdzības un uzzinājusi, ka 2012.gada 8.maijā ir parakstījusi Pirkuma līgumu ar pārdevēja atpakaļpirkuma tiesībām trīs mēnešu termiņā un 2012.gada 8.augustā ir parakstījusi īres līgumu, un nav vairs strīdus dzīvokļa īpašniece.

Prasītājas ieskatā atbildētājs ir izmantojis viņas uzticēšanos, prasītājas bezpalīdzības un bezizejas stāvokli un prasītājas veselības stāvokli, jo prasītāja kopš 2009.gada maija lietojusi stiprus psihotropos medikamentus, kuru dēļ bieži nav varējusi apzināties savu rīcību. Turklāt prasītāja pilnībā nepārvalda latviešu valodu un viņai ne pirkuma līgums, ne īres līgums, ne dokumenti pie notāra nebija iztulkoti.

Prasītājai nav bijusi griba atsavināt savu dzīvokli, gluži otrādi, līgumus viņa slēgusi, lai atdotu aizdevumu un glābtu dzīvokli no izsoles. Prasītāja nebija piekritusi ne pirkuma, ne īres līguma noslēgšanai, šo līgumu saturs viņai nav bijis zināms, jo viņa nepārvalda latviešu valodu un atbildētājs

apgalvojis, ka prasītāja paraksta aizdevuma līgumu par 13 095 Ls un aizdevuma līguma papildinājumus par atmaksas summu 245,98 Ls. Turklāt prasītājai nebija nekādas intereses noslēgt pirkuma un īres līgumus.

Prasītāja bijusi maldināta no atbildētāja puses, turklāt no paša sākuma, proti, no 2011.gada oktobra mēneša, kad bijusi spiesta viltus un maldības rezultātā parakstīt Vienkāršo vekseli par summu 15 000 Ls, kuru nekad nebija saņēmusi. Prasītājas ieskatā atbildētāja un /pers. M/ darbības ir bijušas krāpnieciskas, un to rezultātā viņi ir ieguvuši prasītājas dzīvokli par pirkuma līgumā norādīto summu 17 900 Ls, kā norādīts Pirkuma līgumā, bet faktiski prasītāja saņēmusi tikai 13 095 Ls, lai gan dzīvokļa tirgus vērtība ir 77 000 Ls.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civillikuma 1., 1404., 1405., 1409., 1427., 1431., 1440., 1441., 1459.pantu, prasībā lūgts atzīt par spēkā neesošu 2012.gada 8.augusta īres līgumu un 2012.gada 8.maija pirkuma līgumu, uzliekot pienākumu prasītājai atgriezt atbildētājam naudas summu 13095 Ls apmērā, un atzīt prasītājai īpašuma tiesības uz dzīvokli /adrese B/.

2013.gada 13.februārī atbildētājs /pers. I/ iesniedzis paskaidrojumus par prasību, kuros lūgts prasību noraidīt. Paskaidrojumos norādīts, ka maldība nav notikusi, jo darījumi slēgti pie zvērināta notāra, prasītājai darījumu saturs un nozīme bijusi izskaidrota un iztulkota. Prasītāja nav izmantojusi līgumā pielīgto dzīvokļa atpakaļpirkuma tiesību noteiktajā termiņā. Pirkuma maksa līgumā norādīta 17 900,00 Ls, lai izvairītos no iedzīvotāju ienākuma nodokļa samaksas. Faktiski pirkuma maksa bijusi lielāka. Pēc prasītājas lūguma atbildētājs izīrējis viņai dzīvokli uz trīs mēnešiem, bet prasītāja nav veikusi dzīvokļa īres un komunālo pakalpojumu maksājumus.

2013.gada 17.maijā atbildētājs iesniedzis lietā pretprasību pret /pers. H/, /pers. K/(iepriekšējais uzvārds /uzvards/) un /pers. L/ par izlikšanu un parāda piedziņu. Pretprasībā norādīts, ka īres līguma termiņš beidzies 2012.gada 8.novembrī, bet prasītājas un viņas meitu /pers. K/u n /pers. L/ nesamaksāto apsaimniekošanas un komunālo maksājumu parāds uz 2013.gada 1.februāri bijis 864,37 Ls, bet uz 2013.gada 21.martu – 1468,60 Ls, tai skaitā arī maksājumu parāds AS „Latvijas Gāze" un AS „Latvenergo", un soda naudas. Atbildētājs prasītājai izsniedzis brīdinājumu par saistību nepildīšanu, bet parāds nav samaksāts. Parādu dēļ 2012.gada 11.decembrī bijusi pārtraukta elektroenerģijas piegāde, bet vēlāk tā patvaļīgi atjaunota un AS „Sadales tīkls" darbiniekiem netiek dota piekļuve dzīvoklī uzstādītajam elektroenerģijas skaitītājam, tādēļ nav iespējams fiksēt skaitītāja rādījumus. Prasītāja un viņas meitas pēc īres līguma izbeigšanās nav labprātīgi atbrīvojušas dzīvojamās telpas, nav lūgušas noslēgt vienošanos par īres līguma termiņa atjaunošanu un nav samaksājušas īres un komunālos maksājumus.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 2.pantu, 6.panta otro daļu, Civillikuma 1., 1587., 1716., 1717., 1770., 1771., 1775., 1779.pantu, pretprasībā lūgts izlikt /pers. H/, /pers. K/ un /pers. L/ no dzīvojamām telpām /adrese/, kopā ar citām personām un viņām piederošām mantām bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas un piedzīt solidāri no /pers. H/, /pers. K/ un /pers. L/ parādu 2 332,87 Ls un visus tiesāšanās izdevumus.

Prasītāja iesniegusi paskaidrojumus par pretprasību, norādot, ka pretprasība ir nepamatota un noraidāma, jo īres līgums bijis noslēgts prettiesiski, un prasītāja īres maksu nav maksājusi, jo nav par īres līgumu zinājusi un ir bijusi pārliecināta, ka ir dzīvokļa īpašniece.

/pers. K/ iesniegusi tiesā paskaidrojumus, norādot, ka pretprasību neatzīst. Ģimene dzīvo strīdus dzīvoklī un iespēju robežās maksā par komunālajiem pakalpojumiem. Par to, ka viņas māte vairs nav dzīvokļa īpašniece, /pers. K/ uzzinājusi dažus mēnešus pirms pretprasības celšanas. Paskaidrojumos norādīts, ka atbildētājs nav /pers. K/ informējis par noslēgto īres līgumu, izveidojušos parādu, nepieciešamību maksāt īres maksu un nav nodevis dzīvokļa lietošanas tiesības, jo tādas viņai ir piešķirtas jau 1989.gadā.

Paskaidrojumus par pretprasību iesniegusi arī /pers. L/, norādot, ka pretprasību neatzīst. Paskaidrojumos norādīts, ka strīdus dzīvoklī /pers. L/ nedzīvo no 2007.gada, tajā ir tikai deklarēta viņas dzīvesvieta un viņai ir saglabātas dzīvokļa lietošanas tiesības, jo prasītāja tās nav izbeigusi. /pers. L/ nekas nav bijis zināms par noslēgto īres līgumu un izveidojušos parādu sakarā ar dzīvokļa lietošanu.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 26.oktobra spriedumu prasība noraidīta, bet pretprasība apmierināta daļēji.

Tiesa konstatējusi, ka 2012.gada 8.maijā starp prasītāju /pers. H/ kā pārdevēju un atbildētāju /pers. I/ kā pircēju noslēgts pirkuma līgums ar pārdevēja atpakaļpirkuma tiesībām, ar kuru prasītāja pārdevusi atbildētājam viņai piederošo nekustamo īpašumu /adrese B/. Atbilstoši pirkuma līguma noteikumiem daļu no pirkuma maksas 4805 Ls prasītāja ir saņēmusi skaidrā naudā pirms līguma parakstīšanas, par ko parakstījusies uz līguma, bet pirkuma maksas daļa 13 095 Ls pārskaitīta uz kontu AS „Swedbank", un 2012.gada 11.maijā atbildētāja īpašuma tiesības uz strīdus nekustamo īpašumu nostiprinātas zemesgrāmatā.

Tiesa konstatējusi, ka lietā nav strīda par to, ka prasītāja līgumā pielīgto atpakaļpirkuma tiesību līgumā noteiktajā termiņā nav izmantojusi.

No 2012.gada 8.augusta īres līguma tiesa konstatējusi, ka atbildētājs ir nodevis prasītājai lietošanā (īrē) strīdus nekustamo īpašumu par īres maksu 350 EUR mēnesī, nosakot pienākumu papildus veikt norēķinus par dzīvoklī saņemtajiem un izmantotajiem pakalpojumiem.

No lietas materiāliem tiesa konstatējusi, ka prasītāja ar savu parakstu ir apliecinājusi, ka ir saņēmusi atbildētāja 2012.gada 19.septembra brīdinājumu par saistību izpildi, kurā prasītājai lūgts norēķināties par īres maksu un izmantotajiem pakalpojumiem, un atbildētāja 2012.gada 9.oktobra brīdinājumu par īres līguma laušanu un nodomu vērsties tiesā, kurā norādīts, ka īres līgums tiek izbeigts sakarā ar neizpildītām maksājuma saistībām, un lūgts dzīvokli atbrīvot.

Izvērtējot prasītājas argumentus, ka abus līgumus viņa noslēgusi gara darbības traucējumu stāvoklī un prasītājai nav bijusi griba darījumus noslēgt, tiesas kolēģija atzinusi, ka prasītāja savas prasības pamatu nepamatoti sasaistījusi ar Civillikuma 1405.pantu, jo Civillikuma 359.pants (redakcijā, kas bija spēkā apstrīdēto darījumu slēgšanas brīdī), saskaņā ar kuru gara slimība vai plānprātība ir savienota ar tiesiskām sekām tikai tad, ja personu par rīcības nespējīgu gara slimības vai plānprātības dēļ ir atzinusi tiesa. Tiesas kolēģija konstatējusi, ka lietā nav strīda par to, ka prasītāja strīdus darījumu noslēgšanas laikā ar tiesas spriedumu nav bijusi atzīta par rīcībnespējīgu. Tiesa atzinusi, ka prasītājas iesniegtās izziņas par viņas veselības stāvokli pašas par sevi nepierāda viņas atrašanos gara darbības traucējumu stāvoklī.

Tiesas kolēģija ņēmusi vērā liecinieces /pers. O/, kas ir prasītājas ģimenes ārste, sniegtās liecības lietā un apstākli, ka, piesakot tiesai lūgumu par ambulatoras tiesu ekspertīzes noteikšanu, kas ticis apmierināts, prasītāja noteiktajā laikā uz ekspertīzes veikšanu nebija ieradusies un paskaidrojumus par neierašanos uz ekspertīzi nebija tiesā iesniegusi. Neierašanos uz ekspertīzi bez attaisnojoša iemesla norādīšanas tiesa vērtējusi kā prasītājas apzinātu negodprātīgu procesuālo tiesību izmantošanu nolūkā kavēt lietas iztiesāšanu saprātīgā termiņā.

Tādējādi tiesas kolēģija atzinusi, ka lietā nav pierādījumu un prasītāja nav pierādījusi savus argumentus par apstrīdēto darījumu slēgšanu, esot gara darbības vai apziņas traucējumu stāvoklī, kas liedzis viņai paust viņas patieso gribu.

Izvērtējot prasītājas argumentus par to, ka viņa tikusi maldināta par darījumiem un darījumu noslēgšanu atbildētājs panācis ar viltu, tiesas kolēģija, atsaucoties uz Civillikuma 1441.pantu, 1458., 1459.pantu un tiesību doktrīnu, atzinusi, ka izskatāmajā lietā nav konstatējami priekšnoteikumi viltus konstatēšanai Civillikuma 1459.panta izpratnē.

Tiesa konstatējusi, ka lietā nav strīda par to, ka prasītāja apstrīdētos darījumus ir parakstījusi, un ir parakstījusi nostiprinājuma lūgumu zemesgrāmatai par atbildētāja tiesību nostiprināšanu.

Tiesa norādījusi, ka prasītāja ir strādājusi tirdzniecībā un viņai ir saprotami jēdzieni pirkšana un pārdošana, turklāt tiesas sēdē prasītāja ir varējusi uz atsevišķiem tiesas jautājumiem atbildēt bez tulka palīdzības, kas liecina, ka prasītājai ir vismaz minimālas latviešu valodas zināšanas.

Tiesa uzskatījusi, ka nav pamata apšaubīt atbildētāja paskaidrojumos norādīto, ka visās sarunās par darījumu slēgšanu un pie darījumu slēgšanas

klāt bijusi prasītājas meita /pers. K/, kas izskaidrojusi prasītājai dokumentu saturu, jo prasītājas un /pers. K/ par šiem apstākļiem sniegtie paskaidrojumi bijuši pretrunīgi un nesaskanīgi un tādējādi tiesas kolēģijai nav bijis pamats tos atzīt par ticamiem.

No lietas materiāliem tiesa konstatējusi, ka saskaņā ar pušu noslēgto pirkuma līgumu 2012.gada 8.maijā zvērināta notāre Laila Lapiņa ir apliecinājusi prasītājas un atbildētāja paraksta īstumu un rīcībspēju uz nostiprinājuma lūguma jaunas tiesības nostiprināšanai attiecībā uz strīdus nekustamo īpašumu, turklāt notāre apstiprinājusi, ka, izpildot minētās darbības, viņa apliecinājuma dalībniekiem nostiprinājuma lūguma ierakstus izskaidrojusi krievu valodā, pārliecinoties par pušu rīcībspēju un pārbaudījusi viņu identitāti.

Tiesa norādījusi, ka prasītāja zvērinātas notāres Lailas Lapiņas paziņojumā norādītos nostiprinājuma lūguma parakstīšanas apstākļus nav apstrīdējusi un tiem nav iebildusi, līdz ar ko tiesai nav pamata tos apšaubīt.

Ņemot vērā minēto un atsaucoties uz Civillikuma 1431.pantu, tiesa uzskatījusi, ka prasītāja, parakstot nostiprinājuma lūgumu, bija apstiprinājusi savu gribu pārdošanas darījuma noslēgšanā, un nav uzskatījusi par ticamiem prasītājas paskaidrojumus, kuros viņa darījumu parakstīšanu skaidrojusi ar gribu noslēgt aizdevuma līgumu un noteikt ikmēneša maksājumu apmēru. Tāpat tiesa uzskatījusi, ka nav pamata apšaubīt prasītāja paskaidrotos īres līguma noslēgšanas apstākļus, ko apstiprina 2012.gada 8.augustā noslēgtais īres līgums.

Tādējādi tiesa atzinusi, ka prasībā norādītos apstākļus nevar traktēt kā nepareizu, īstenībai neatbilstošu priekšstatu par darījuma noteikumiem, informācijas trūkumu vai kļūdainu informācijas izpratni. Atsaucoties uz Civillikuma 1442. un 1461.pantu, tiesa secinājusi, ka arī tādā gadījumā, ja prasītāja darījumus parakstījusi, tos neizlasot, nebūtu pamata to saistīt ar Civillikuma 1441., 1459.pantā norādītajiem apstākļiem.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzinusi, ka prasītāja nav pierādījusi, ka viņas griba apstrīdēto darījumu noslēgšanā nebūtu radusies brīvi, bet ar maldību un viltu, tādēļ prasība noraidīta kā nepierādīta.

Bez ievērības tiesa atstājusi pušu paskaidrojumus par kopējo pirkuma līguma summu un tās maksāšanas kārtību, jo šie jautājumi nav konkrētās lietas izskatīšanas priekšmets.

Izvērtējot starp pusēm noslēgto 2012.gada 8.augusta īres līgumu, tiesa konstatējusi, ka strīdus dzīvojamās telpas lieto prasītāja un viņas meita /pers. K/. Tiesa norādījusi, ka lietā nav strīda par to, ka īres līguma termiņš bija līdz 2012.gada 8.novembrim un pēc termiņa izbeigšanās īrnieces dzīvokli nav atbrīvojušas. Tiesa konstatējusi, ka īres līguma termiņš nav pagarināts un īrnieces nav lūgušas to pagarināt, kā arī nav apstrīdējušas īres līgumu un tajā noteikto maksu, īrnieces īres maksu nav maksājušas un nav maksājušas par saņemtajiem un izmantotajiem pakalpojumiem.

Tādējādi tiesa secinājusi, ka atbilstoši likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 6.panta otrajai daļai ir pamats /pers. H/ un /pers. K/ atbrīvot strīdus dzīvojamās telpas, līdz ar ko viņas ir izliekamas no strīdus dzīvojamām telpām ar visām viņām piederošajām mantām bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

No lietas materiāliem tiesa konstatējusi, ka atbildētājs ir veicis maksājumus par uz strīdus nekustamo īpašumu attiecināmiem pakalpojumiem, bet prasītāja un /pers. K/ nav apstrīdējušas nemaksāšanas faktu un pretprasībā norādīto parāda aprēķinu. Atsaucoties uz likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 2.panta otro daļu, īres līguma 2.1.punktu un 2.4.punktu, kā arī Civillikuma 1587.pantā nostiprināto principu, ka līgumi ir jāpilda, tiesas kolēģija atzinusi par daļēji pamatotu atbildētāja pretprasījumu par parāda piedziņu, solidāri no prasītājas un /pers. K/ piedzenot parādu 3319,37 EUR apmērā un noteikusi atbildētājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no prasītājas un /pers. K/ sešus procentus gadā no parāda pamatsummas, nepārsniedzot tās apmēru.

Par noraidāmu tiesa atzinusi atbildētāja pretprasību pret /pers. L/ par izlikšanu un solidāru parāda piedziņu, jo lietā /pers. L/ bija iesniegusi pierādījumus, kas apliecināja, ka viņa no 2008.gada decembra pastāvīgi dzīvo /adrese C/, kur par viņu tiek aprēķināti maksājumi un izrakstīti rēķini par koplietošanas komunālajiem pakalpojumiem. Par nepamatotu tiesa uzskatījusi atbildētāja viedokli, ka /pers. L/ ir saglabājušās strīdus nekustamā īpašuma lietošanas tiesības, jo pierādījumi lietā ir liecinājuši par pretējo.

Ņemot vērā minēto, tiesa nospriedusi noraidīt /pers. H/ prasību pret /pers. I/ par darījumu atzīšanu par spēkā neesošiem un īpašuma tiesību atzīšanu, un atcelt ar sprieduma spēkā stāšanās dienu prasības nodrošinājumu, kas piemērots ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneses 2013.gada 11.janvāra lēmumu; apmierināt daļēji /pers. I/ pretprasību par izlikšanu un parāda piedziņu, izliekot /pers. H/ un /pers. K/ no dzīvojamām telpām /adrese/, ar viņām piederošajām mantām bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas un piedzenot no viņām solidāri par labu /pers. I/ parādu 3 319,37 EUR un tiesas izdevumus 453,92 EUR, kopā piedzenot 3 773,29 EUR, nosakot /pers. I/ (/pers. J/) tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. H/ un /pers. K/ sešus procentus gadā no neatmaksātās parāda pamatsummas (3 319,37 EUR), bet nepārsniedzot tās apmēru, un noraidīt /pers. I/ pretprasību daļā pret /pers. L/ par izlikšanu un parāda piedziņu.

Prasītāja/pers. H/ un /pers. K/ iesniegušas apelācijas sūdzību, pārsūdzot to daļā par prasības noraidīšanu un pretprasības daļēju apmierināšanu.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nepamatoti nospriedusi piedzīt īres maksas un saņemto pakalpojumu maksas parādu no apelācijas sūdzības iesniedzējām solidāri, jo atbildētājs nebija norādījis solidāras saistības izcelšanās pamatu un šāda pamata nav, jo starp /pers. K/ un atbildētāju vispār nepastāv un nav pastāvējušas līgumiskas attiecības.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa lietu izskatījusi, nedodot prasītājai iespēju izmantot savas Civilprocesa likuma 74.pantā paredzētās tiesības, proti, lietu izskatījusi bez prasītājas piedalīšanās, neskatoties uz to, ka prasītāja bija iesniegusi dokumentus, kas apliecināja, ka prasītājai ir attaisnojošs iemesls neierasties tiesas sēdē. Tiesa nepamatoti noraidījusi lūgumu par lietas izskatīšanas atlikšanu, ko /pers. K/ lūgusi, lai pieaicinātu advokātu juridiskās palīdzības sniegšanai. Papildus minētajam, tiesa nebija devusi prasītājai iespēju pierādīt prasības pamatojumu ar ekspertīzes atzinumu. Prasītāja 2014.gada 27.augustā bija veikusi maksājumus par ekspertīzi, bet uzaicinājumu uz ekspertīzi nesaņēma. Līdz ar to tiesa nepamatoti bija norādījusi, ka noteiktajā laikā prasītāja nebija ieradusies uz ekspertīzi, jo laiks nebija noteikts.

Apelācijas sūdzības iesniedzēju ieskatā tiesa vispār nebija vērtējusi darījumu noslēgšanas kārtību, secību un pušu nodomus, kas vistiešākajā veidā apliecina, ka darījumi noslēgti ar maldu, viltu un izmantojot prasītājas gara traucējumu stāvokli. Minēto apliecina tas, ka dzīvokļa atsavināšanas procedūra bijusi tik sarežģīta, ka tai bez juridiskas izglītības nav iespējams izsekot. Ja prasītāja būtu vēlējusies strīdus nekustamo īpašumu atsavināt, viņa būtu noslēgusi pirkuma līgumu un saņēmusi par dzīvokli adekvātu cenu. Tiesa kļūdaini nebija izvērtējusi darījuma noslēgšanas procedūru un kļūdaini nebija vērtējusi darījuma cenu, kā rezultātā nonākusi pie kļūdainiem secinājumiem, ka nav saskatāma maldība un viltus atbildētāja nodomos un darbībās.

Rīgas apgabaltiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi par apelācijas sūdzību, kuros norādīts, ka prasītājas un /pers. K/ solidārais pienākums maksāt īres maksu un pamatpakalpojumiem izriet no likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 10.panta otrās daļas, turklāt apelatores nav noliegušas faktu, ka strīdus dzīvoklī joprojām dzīvo un lieto pamatpakalpojumus strīdus nekustamajā īpašumā. Norādīts, ka tiesa pēc prasītājas lūgumiem bija vairākkārt atlikusi lietas izskatīšanu un arī apturējusi lietas izskatīšanu, dodot iespēju prasītājai iesniegt pierādījumus, kas pamatotu prasību. Tādējādi atbildētāja ieskatā prasītāja viņai piešķirtās tiesības ir izmantojusi tikai laika novilcināšanai, lai rastu iespēju ilgāk izmantot strīdus nekustamo īpašumu.

Tiesas sēdē prasītājas /pers. H/ pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Inese Lielpinka prasību un apelācijas sūdzību uzturēja uz tajās norādītajiem pamatiem, pretprasību neatzina. Papildus paskaidroja, ka viss noticis tādēļ, lai novērstu strīdus nekustamā īpašuma izsoli, kādēļ prasītāja nonākusi vēl lielākā bezizejas stāvoklī un noticējusi atbildētāja solījumam, ka trīs mēnešus viņa varēs aizdevumu neatmaksāt, bet pēc tam būs jāmaksā 100-150 EUR ik mēnesi, lai izvairītos no dzīvokļa zaudēšanas. Dzīvokļa tirgus vērtība tobrīd bijusi ap 100 000 EUR, bet prasītāja saņēmusi tikai 3594 Ls parāda apmaksai un vēl līdzekļus privatizācijas pabeigšanai, kopā ap 4000 Ls. Šī summa nekādi neatbilst tirgus cenai, kādu prasītāja būtu varējusi saņemt, ja

viņai būtu bijis nodoms un mērķis dzīvokli pārdot, nevis saglabāt.

Atbildētāja/pers. K/ tiesas sēdē apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā norādītajiem motīviem, pretprasību neatzina. Papildus paskaidroja, ka viņai nebija zināms par pirkuma un īres līgumu, bet tikai par 3000 Ls aizdevumu dzīvokļa parāda samaksai.

Tiesas sēdē atbildētāja /pers. I/ pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Anita Šnēvele uzturēja pretprasību, prasību un apelācijas sūdzību neatzina. Papildus lietā iepriekš sniegtajiem paskaidrojumiem norādīja, ka /pers. K/ maldina tiesu, ka viņa nav piedalījusies pie pirkuma līguma noslēgšanas, jo lietas materiālos ir pierādījumi, kas apliecina, ka viņa tajā dienā ir atradusies Latvijā, nevis ārzemēs. Paskaidroja, ka prasība ir noraidāma, jo prasītāja skolā ir apguvusi latviešu valodu un ir strādājusi tirdzniecībā, tādēļ var atšķir pirkumu no aizdevuma, turklāt no Tiesu ekspertīzes atzinuma izriet, ka prasītāja labi atceras visus notikumus, gan pirms, gan pēc līguma noslēgšanas. Papildus paskaidroja, ka prasītāja un /pers. K/ no dzīvokļa pārdošanas brīža nemaksā ne īri, ne par saņemtajiem pamatpakalpojumiem, kā rezultātā dzīvoklim ir atslēgta centrālā apkure un elektrība, dzīvoklis ir sliktā stāvoklī un tā vērtība neatbilst prasītājas norādītajai.

Atbildētāja/pers. L/ uz tiesas sēdi nav ieradusies. Tiesa konstatē, ka atbildētāja /pers. L/ par tiesas sēdes vietu un laiku ir informēta Civilprocesa likuma noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti uz atbildētājas deklarētās dzīvesvietas adresi. Nekonstatējot lietā Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā paredzētos nosacījumus lietas izskatīšanas atlikšanai, tiesa nolemj lietu izskatīt bez /pers. L/ klātbūtnes saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu.

MOTĪVU DAĻA

Tiesas kolēģija, noklausījusies pušu paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, atzīst, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota un prasība ir noraidāma, bet /pers. I/ pretprasība apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Pirmās instances spriedumu apelācijas kārtībā ir pārsūdzējušas /pers. H/ un /pers. K/, bet /pers. I/ spriedumu daļā, ar kuru noraidīta viņa pretprasība pret /pers. L/ par izlikšanu un parāda piedziņu, un no viņa piedzīti ar lietas vešanu saistītie izdevumi par labu /pers. L/, nav pārsūdzējis, līdz ar to šajā daļā pirmās instances tiesas spriedums ir stājies likumīgā spēkā.

Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu un prasītājas apelācijas sūdzībā ietvertos argumentus, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka šajā lietā pirmās instances tiesas konstatētie faktiskie un tiesiskie apstākļi, uz tiem balstītie secinājumi ir pareizi un pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pilnībā pietiekams. Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa lietā esošos pierādījumus ir izvērtējusi un tos vispusīgi un pilnīgi novērtējusi atbilstoši Civilprocesa likuma 193.panta piektajai daļai, līdz ar to Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, un atkārtoti tos pašus apsvērumus nenorāda.

Atbildot uz apelācijas sūdzībā ietvertajiem argumentiem, tiesas kolēģija nevar atzīt par pamatotu apelācijas sūdzībā norādīto, ka pirmās instances tiesa vispār bez vērtējuma būtu atstājusi apstrīdēto darījumu noslēgšanas kārtību, pušu nodomus un prasītājas garīgās veselības stāvokli, jo tiesa spriedumā ir vērtējusi prasītājas garīgās veselības stāvokļa ietekmi uz viņas apstrīdētajiem darījumiem. Šajā sakarībā tiesa ir atzinusi prasības pamata sasaisti ar Civillikuma 1405.pantu (redakcijā, kas bija spēkā apstrīdēto darījumu slēgšanas brīdī) par nepamatotu, jo Civillikuma 359.pants (redakcijā, kas bija spēkā apstrīdēto darījumu slēgšanas brīdī) paredzēja, ka gara slimība ar tiesiskām sekām ir savienota tikai tad, ja personu par rīcības nespējīgu gara slimības dēļ ir atzinusi tiesa.

Pirmās instances tiesa ir vērtējusi arī prasības pamatojumu ar Civillikuma 1409.pantu (redakcijā, kas bija spēkā apstrīdēto darījumu slēgšanas brīdī), atzīstot, ka prasītājas paskaidrojumi par apstrīdēto darījumu noslēgšanu, esot gara darbības traucējumu stāvoklī, nav pierādīti.

Savu secinājumu pamatošanai tiesa ir vērtējusi liecinieces /pers. O/, prasītājas ģimenes ārstes, liecības tiesā. Lieciniece/pers. U/ 2015.gada 22.janvāra tiesas sēdē liecināja, ka pēc satiksmes negadījuma prasītāja bijusi nomākta, viņai bijis paaugstināts asinsspiediens. Negadījums ir ietekmējis prasītājas psihisko stāvokli, taču ne līdz kādai noteiktai psihiskai diagnozei. Viņai joprojām ir slikts miegs, ir nervoza, nomākta, tāpēc joprojām nākot pēc zālēm. Ir ieteikts vērsties pie neirologa, bet slimnīcā viņai ieteikts vērsties pie psihiatra. Zāles, ko prasītāja lieto, ir miegam, tie ir antidepresanti. Prasītājas diagnoze ir somotaforma veģetatīvā distonija, t.i., traucējumi, kas var būt stresa situācijās, tā nav psihiska izpausme, tas nenozīmē, ka pastāv kādi psihiski traucējumi. Zāles, ko lieto prasītāja, var lietot jebkurš, kuram ir problēmas ar miegu. Prasītājai neesot bijušas tādas sūdzības, lai viņu nosūtītu uz izmeklējumiem pie psihiatra.

Pirmās instances tiesa ir vērtējusi prasītājas iesniegtos pierādījumus par viņas veselības stāvokli, 2009.gadā ar prasītāju notikušo satiksmes negadījumu un viņas laulības šķiršanu 2009.gadā (lietas 1.sējuma 19.- 26.lapa), pamatoti secinot, ka minētie pierādījumi paši par sevi nepierāda prasītājas atrašanos gara darbības traucējumu stāvoklī apstrīdēto darījumu slēgšanas laikā. Turklāt, no prasītājas lietā iesniegtā viņas laulības šķiršanas sprieduma tiesas kolēģija secina, ka prasītājas laulība ir šķirta pēc abu laulāto pieteikuma, kurā laulātie norādījuši, ka viņi kopš 2002.gada kopā nedzīvo, katram ir sava atsevišķa saimniecība un viņu kopdzīvi atjaunot nav iespējams, kas pēc tiesas kolēģijas uzskata liek kritiski vērtēt prasībā norādīto par laulības šķiršanas ietekmi uz prasītājas psihisko stāvokli.

Apelācijas instance ir apmierinājusi /pers. H/ lūgumu un noteikusi lietā tiesu psihiatrisko ekspertīzi prasītājas psihiskā stāvokļa izpētei, tādējādi nodrošinot viņas tiesības pierādīt prasījuma pamatotību ar visiem iespējamiem pierādīšanas līdzekļiem.

Ambulatorās tiesu psihiatriskās ekspertīzes atzinumā Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centra eksperte /pers. V/prasītājai /pers. H/ konstatējusi mainīgas emocijas un uzmanības koncentrēšanu, nelielu demonstrativitāti, fiksēšanos tiesas situācijā, grūtības pārslēgt uzmanību uz citām tēmām, situatīvi nedaudz pazeminātu garastāvokli. Secinājumu daļā eksperte norādījusi, ka minētā simptomātika saskaņā ar Starptautisko statistisko slimību un citu veselības traucējumu klasifikatora 10.redakciju (SSK-10) atbilst diagnozei neirastēnija. Tas nozīmē, ka /pers. H/ psihiskās veselības stāvoklis kopumā ir bijis nemainīgs kopš 2009.gada. Secinājumu daļā eksperte norādījusi, ka minētie psihiskās veselības traucējumi neliedza /pers. H/ darījumu noslēgšanas laikā saprast noslēgto darījumu būtību un to juridiskās sekas. Eksperta rīcībā esošajā medicīniskajā dokumentācijā nav ziņu par to, ka darījumu noslēgšanas laikā /pers. H/ būtu atradusies psihofarmakoloģisko medikamentu izraisītas intoksikācijas stāvoklī. Darījumu noslēgšanas laikā lietotā trankvilizatoru terapija (Reladorm 10 mg 1 tablete vakarā ir neliela deva) nevarēja būt par šķērsli saprast noslēgto darījumu būtību un to juridiskās sekas. Neirastēnijas dēļ /pers. H/ nebija traucētas spējas saprast noslēgto darījumu būtību un juridiskās sekas. Atbildē uz tiesas jautājumu eksperte /pers. V/ norādījusi, ka /pers. H/ darbības 2012.gada maijā un augustā, viņai slimojot ar neirastēniju un lietojot trankvilizatorus nelielās devās, noslēdzot 2012.gada 8.maija pirkuma līgumu ar atpakaļpirkuma tiesībām un 2012.gada 8.augusta īres līgumu, neietekmēja viņas spējas adekvāti uztvert lietai nozīmīgus apstākļus, izprast savu darbību un saprast tās nozīmi un sekas (lietas 2.sējums lapas 229-234).

Pie šādiem lietā konstatētiem faktiskiem apstākļiem tiesas kolēģija atzīst, ka prasības pamatojums par prasītājas atrašanos darījumu slēgšanas brīdī gara darbības vai apziņas traucējumu stāvoklī, kas liedza viņai paust savu patieso gribu, nav pierādīts.

Attiecībā par maldību un viltu apstrīdēto darījumu noslēgšanā tiesas kolēģija pilnībā pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai un atzīst, ka pušu strīdā nav konstatējami tādi pierādījumi, kas būtu par pamatu atzinumam, ka prasītājas griba apstrīdēto darījumu noslēgšanā nebūtu radusies brīvi, bet ar maldību un viltu.

Papildus pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai, kurā tiesa norādījusi gan uz maldības un viltus izpratni Civillikumā, gan viltus konstatēšanas priekšnoteikumiem, gan apstrīdēto līgumu un nostiprinājuma lūguma parakstīšanu, kā arī vērtējusi prasītājas latviešu valodas zināšanas un, norādot uz viņas darba pieredzi tirdzniecībā, atsevišķām prasītājas atbildēm uz tiesas jautājumiem bez tulka palīdzības, prasītājas spēju parakstīties latviešu valodā, tiesai nav radušās šaubas par vismaz minimālu zināšanu latviešu valodā esamību prasītājai, līdz ar to prasītāja nevarēja nesaprast atšķirību starp pirkumu un aizdevumu, turklāt darījuma nosaukums apstrīdētajā līgumā norādīts pašā lapas virspusē ar lieliem burtiem, tiesas kolēģija norāda uz to, ka /pers. H/ ir Latvijas Republikas pilsone un kā redzams no viņas pašas paskaidrojumiem, tad viņa pēc vidusskolas beigšanas ir iestājusies Rīgas tirdzniecības tehnikuma vakara nodaļā, paralēli mācībām tehnikumā ir strādājusi par pārdevēju veikalā, pēc tehnikuma beigšanas apmēram 17 gadus strādājusi par prečzini. Pēc tam sākusi nodarboties ar uzņēmējdarbību, organizējusi un vadījusi tirdzniecību vairākos kioskos Matīsa tirgū, vēlāk strādājusi kioskā par pārdevēju līdz uzņēmums bankrotējis un 2010.gadā /pers. H/ darbu tirgū zaudējusi. Tātad prasītājas /pers. H/ darba pieredze pierāda to, ka minimālas latviešu valodas zināšanas, lai atšķirtu sevis parakstītus dokumentus no aizdevuma un pirkuma, prasītājai nenoliedzami piemīt, pretējā gadījumā viņa nespētu pildīt savus darba pienākumus, jo, pirmkārt, valsts valodas zināšanas viņai bija obligātas, otrkārt, ar jēdzieniem "pirkt", "pārdot" utml. viņai bija saskarsme ikdienā darba pienākumu izpildē, treškārt, viņai bija saskarsme ar latviešu valodā runājošiem pircējiem.

Tādēļ kā lietas faktiskajiem apstākļiem neatbilstošus tiesas kolēģija vērtē prasītājas paskaidrojumus par to, ka viņa nav sapratusi viņas 2012.gada 8.maijā parakstītā pirkuma līguma būtību par dzīvokļa pārdošanu /pers. I/, jo uzskatījusi to par aizdevuma līgumu un vērtē šādus prasītājas paskaidrojumus par viņas slēgtā līguma būtību kā dotus nolūkā izvairīties no sevis uzņemto saistību izpildes un dzīvokļa atsavināšanas.

Tāpat pirmās instances tiesa ir vērtējusi un tiesas kolēģija pilnībā pievienojas pirmās instances tiesas viedoklim, ka prasītājas un viņas meitas /pers. K/ paskaidrojumi par darījumu slēgšanu ir pretrunīgi, līdz ar to viņu paskaidrojumi ir vērtējami kritiski, taču tiesas kolēģijas ieskatā apstāklim, vai pie darījumu slēgšanas bija klāt meita /pers. K/, kura mātei skaidrojusi parakstāmo dokumentu detaļās un pa punktiem, nav šajā lietā būtiskas nozīmes, jo tiesas kolēģijai, izvērtējot lietas faktiskos apstākļus, nav šaubu, ka /pers. H/ saprata to, ka paraksta dzīvokļa atsavinājuma līgumu, jo šajā līgumā ar izceltiem lielajiem burtiem ir norādīts, ka tas ir Pirkuma līgums ar pārdevēja atpakaļpirkuma tiesībām un tajā ar izceltiem burtiem ir norādīts gan līguma priekšmets, gan pirkuma maksa un norēķinu kārtība, gan pārdevējas atpakaļpirkuma tiesība un īpašuma nodošana pircējam, kura paredzēta pircējam 10 dienu laikā no pārdevēja atpakaļpirkuma tiesību izmantošanas iespējas izbeigšanās. Noslēgtais dzīvokļa pirkuma līgums ar pārdevējas atpakaļpirkuma tiesībām pēc savas būtības un struktūras nekādi nevar tikt saprasts kā aizdevuma līgums, jo tajā izceltiem burtiem tiek lietoti vienīgi jēdzieni, kas attiecas uz pirkumu, pirkuma maksu, pārdevēju un tā atpakaļpirkuma tiesību, īpašuma nodošanu pircējam. /pers. H/ ar savu parakstu ir apliecinājusi katru šā līguma lapu un parakstījusi to arī ar savu parakstu latviešu valodā. Šādam labprātīgi parakstītam Vienošanās aktam kā civiltiesiskam darījumam ir tiesiska nozīme, jo tas rada noteiktas juridiskas sekas, tas ir, pienākumu abām pusēm respektēt un pildīt tiesiski noslēgta līguma noteikumus (Civillikuma 1587.pants).

Visbeidzot pirmās instances tiesa ir vērtējusi pušu došanos pie notāres, kura 2012.gada 8.maijā ir izpildījusi un aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.1261 iereģistrējusi notariālo darbību – paraksta īstuma un rīcībspējas apliecināšanu, apliecinot /pers. H/ un /pers. I/ paraksta īstumu un rīcībspēju uz nostiprinājuma lūguma jaunas tiesības nostiprināšanai attiecībā uz nekustamo īpašumu /adrese D/. Pie apstākļiem, kad zvērināta notāre Laila Lapiņa abiem apliecinājuma dalībniekiem krievu valodā ir izskaidrojusi nostiprinājuma lūguma ierakstus, ko /pers. H/ nav apstrīdējusi un ar apelācijas sūdzību nav pārsūdzējusi, tiesas kolēģija pilnībā pievienojas pirmās instances tiesas secinājumam par to, ka nav loģiska pamatojuma prasītājas rīcībai, parakstot nostiprinājuma lūgumu pie zvērināta notāra par /pers. I/ īpašuma tiesības nostiprinājumu uz nekustamo īpašumu /adrese D/.

Dzīvokļa atpakaļpirkuma tiesību neizmantošana pēc tiesas kolēģijas uzskata ir loģiskā secībā ar 2012.gada 8.augustā prasītājas noslēgto īres līgumu ar /pers. I/, tādēļ tiesas kolēģija pilnībā pievienojas pirmās instances tiesas viedoklim un nerod pamatu apšaubīt /pers. I/ paskaidrojumus par to, ka viņš tieši pēc prasītājas lūguma ir piekritis dzīvokļa īpašumu izīrēt prasītājai ar ģimeni uz trim mēnešiem, noslēdzot īres līgumu ar prasītāju. Saistībā ar īres maksas un saņemto pamatpakalpojumu nemaksāšanu /pers. I/ 2012.gada 19.septembrī ir /pers. H/ brīdinājis par parādu, bet 2012.gada 9.oktobrī par parādu, īres līguma laušanu un nodomu vērsties tiesā. Par šo brīdinājumu saņemšanu /pers. H/ ir parakstījusies latviešu valodā un arī latviešu valodā ir apliecinājusi minēto brīdinājumu saņemšanu (1.sējums lietas lapas 69-70). Līdz ar to neiztur kritiku prasībā norādītais par to, ka /pers. H/ tikai 2012.gada 12.decembrī no juridiskās palīdzības sniedzēja ir uzzinājusi, ka 2008.gada 8.augustā viņa ar /pers. I/ ir noslēgusi īres līgumu. Turklāt arī prasītājas noslēgtajā īres līgumā ar lieliem izceltiem burtiem ir norādīts līguma priekšmets – Īres līgums.

/pers. H/ un /pers. K/ nav iebildušas un apstrīdējušas to, ka maksājumus par dzīvokli /pers. I/ vispār nav izdarījušas, tāpat arī nav veikušas pamatpakalpojumu apmaksu, bet lietā iesniegtie pierādījumi apliecina to, ka 2013.gada 12.septembrī /pers. I/ ir samaksājis apsaimniekotājam parādu 1502,51 LVL, kas atbilst 2137,89 EUR, 2013.gada 9.oktobrī samaksājis par patērēto gāzi 893,51 LVL, kas atbilst 1271,38 EUR, maksā par dzīvokļa apsaimniekošanu un pamatpakalpojumiem (1.sējums lietas lapas 184-185, 188-192, 228-231, 241-246, 2.sējums lietas lapas 79-80, 101-104).

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti atbilstoši likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 6.panta otrās daļai 1.punktam ir konstatējusi pamatu atteikumam pagarināt īres līgumu un /pers. H/ un /pers. K/ izlikšanai, kā arī pamatoti piedzinusi no viņām solidāri parādu 3319,37 EUR, ko veido /pers. I/ samaksātais parāds dzīvojamās telpas /adrese/, apsaimniekotājam SIA "LT" 1495,46 LVL, kas atbilst 2127,86 EUR, /pers. I/ samaksātais parāds AS "Latvijas Gāze" 893,51 LVL kas atbilst 1271,36 EUR un samaksātais parāds apsaimniekotājam 558,66 EUR. Pēc matemātiskā aprēķina tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. H/ un /pers. K/ parāds /pers. I/ ir 3957,88 EUR, taču /pers. I/ viņa labā piedzenamo summu no atbildētājām nav pārsūdzējis, līdz ar to tā piedzenama pirmās instances tiesas noteiktajā 3319,37 EUR apmērā.

Lietā nepastāv strīds par to, ka /pers. H/ un /pers. K/ dzīvo /adrese E/. Likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 10.panta otrā daļa nosaka, ka "Īrnieka ģimenes locekļiem ir tādas pašas tiesības un pienākumi kā īrniekam. Pilngadīgajiem ģimenes locekļiem kopā ar īrnieku ir solidāra mantiskā atbildība par dzīvojamās telpas īres līguma saistībām".

Līdz ar to nepareizs ir apelācijas sūdzības iesniedzēju viedoklis par solidāru saistību nepastāvēšanu, turklāt apelācijas sūdzībā kļūdaini norādīts uz solidārām saistībām starp /pers. H/ un /pers. K/, jo viņām abām ir solidāras saistības kā īrniecēm pret /pers. I/ kā izīrētāju. Ar likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 10.panta otro daļu īrnieka ģimenes locekļu mantiskā atbildība noteikta kā solidāra atbildība Civillikuma 1672.panta izpratnē. Tātad solidārās atbildības noteikums izriet no likuma, kam ir imperatīvs raksturs, tādēļ par parādu, kas izriet no dzīvojamās telpas īres tiesiskajām attiecībām, /pers. H/ un /pers. K/ atbild solidāri.

/pers. I/, ceļot pretprasību pret prasītāju /pers. H/ kā īrnieci, reizē ir cēlis to arī pret kopā ar īrnieku dzīvojošiem ģimenes locekļiem – meitām /pers. K/ un /pers. L/ par izlikšanu no dzīvojamās telpas, līdz ar to nepamatots ir apelatoru viedoklis, ka nav nodefinēts /pers. K/ un /pers. L/ statuss šajā lietā. Civilprocesa likuma 136.panta otrā daļa paredz pretprasības celšanu atbilstoši prasības celšanas vispārīgajiem noteikumiem, tādēļ /pers. K/ un /pers. L/ pretprasības kontekstā lietā ir atbildētājas.

Tāpat par nepamatotu tiesas kolēģija uzskata /pers. H/ apelācijas sūdzības motīvu par liegumu viņai izmantot savas Civilprocesa likuma 74.pantā paredzētās prasītājas tiesības, jo tiesa pēc viņas lūgumiem ir vairākkārt atlikusi tiesas sēdes, kā arī apturējusi lietas izskatīšanu, dodot viņai iespēju

pierādījumu iesniegšanai prasības pamatošanai. Prasītāja pienākums ir realizēt savas tiesības godprātīgi.

Prasītājas darbnespējas lapa (2.sējums lietas lapa 132) nesatur nekādas ziņas par /pers. H/ saslimšanas raksturu, ārstēšanās režīmu. Neesot papildu pierādījumiem par saslimšanas raksturu, izsniegtā darbnespējas lapa pati par sevi nevar būt pietiekams pamats neierašanās tiesas sēdē iemeslu atzīt par attaisnojošu (sal. skatīt Senāta 2012.gada 30.maija sprieduma lietā Nr.SKC-17/2012 (C04287607) 9.punkts, 2013.gada 14.maija sprieduma lietā Nr. SKC-173/2013 (C04220405) 6.punkts).

Civilprocesa likuma 209.panta (paredz lietas izskatīšanas atlikšanas imperatīvos pamatus) komentārā teikts, ka lietas dalībniekam, informējot tiesu par šķēršļiem, kas liedz iespēju ierasties tiesas sēdē, ir detalizēti jānorāda pamatojums, jāpievieno pierādījumi, kas apliecina šādu šķēršļu iestāšanos un turpināšanos (sk. Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.-28.nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. –Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 591.lpp.).

Lai atvieglotu tiesas pienākuma – pilnvērtīgi izvērtēt iemeslu, kādēļ persona nav varējusi ierasties tiesas sēdē – izpildi, un mazinātu lietu izskatīšanas nepamatotu atlikšanu, kad darbnespējas lapa tiek uzrādīta, kaut arī nereti personas veselības stāvoklis konkrētā laika posmā neierobežo iespēju piedalīties tiesas sēdē, Ministru kabinets 2012.gada 28.februārī pieņēma grozījumu 2001.gada 3.aprīļa noteikumos Nr.152 „Darbnespējas lapu izsniegšanas kārtība", tos papildinot ar 20.[1] punktu, kurš noteic, ka pēc personas pieprasījuma ārsts vai ārsta palīgs saskaņā ar normatīvajiem aktiem par medicīnisko dokumentu lietvedības kārtību izsniedz izrakstu no (..) pacienta medicīniskās kartes un izraksta 10.punktā norāda ārstēšanās režīmu, kas konkrētajā laikposmā noteikts atbilstoši personas veselības stāvoklim (ārstēšana stacionārā, mājas vai brīvais režīms), kā arī izdara par to ierakstu (..).

Tātad dokuments jeb pierādījums, kas lietas dalībniekiem slimības gadījumā jāiesniedz tiesā, lai tā objektīvi izvērtētu, vai personas neierašanās var tikt attaisnota, ir ārsta (viņa palīga) izsniegta uzziņa par pacientam konkrētā laika posmā noteikto ārstēšanas režīmu. Ja personai, izpildot ārsta norādījumus, jāatrodas stacionārā iestādē vai mājās, tad atzīstams, ka viņa nevar veikt darbības, kas nav saistītas ar ārstniecību, tostarp piedalīties tiesvedības procesā. Savukārt situācijā, kad pacientam noteikts „brīvais" režīms, viņam nav pamata paļauties uz to, ka neierašanās tiesā tiks attaisnota (sk. minēto grozījumu anotāciju. Pieejama: http://likumi.lv/ta/id/244726-grozijumsministru-kabineta 2001-gada-3-aprila-noteikumos-nr-152-darbnespejas-lapu-izsniegsanas kartiba-).

Tādējādi nav pamata pieņēmumam, ka lietas dalībnieka darbnespēja katrā ziņā uzskatāma par attaisnojošu neierašanās uz tiesas sēdi iemeslu, kas rada tiesai pienākumu atlikt lietas izskatīšanu. Līdz ar to tiesai bija pamats /pers. H/ neierašanos novērtēt kā neattaisnojošu, jo pierādījumus, kas ļautu izdarīt pretēju secinājumu, prasītāja neiesniedza.

Pierādījumus par savas saslimšanas raksturu un ārstēšanās režīmu, kas objektīvi liedza viņai iespēju ierasties 2015.gada 12.oktobra tiesas sēdē, /pers. H/ nav pievienojusi arī apelācijas sūdzībai.

Rezumējot minēto, tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi un vispusīgi novērtējusi apstākļus un pierādījumus lietā un taisījusi pamatotu spriedumu, noraidot prasību un apmierinot pretprasību.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Tādējādi tiesai pašai *(ex officio)* neatkarīgi no prasītāja prasījuma jānoteic prasītājam tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei vai dienai, kad parādnieka mantu pārdod izsolē, saņemt procentus no tiesas piespriestās maksājuma summas uz likuma pamata (Civillikuma 1759.pants), kuru apmērs noteikts Civillikuma 1765.pantā. Minētā atziņa ir nostiprināta judikatūrā, atzīstot, ka pat ja prasības pieteikumā nav izteikts attiecīgs lūgums, prasītājam tiek atzītas tiesības saņemt likumiskos procentus līdz nolēmuma izpildei (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 14.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-75, Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 4.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKC-87, Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 25.novembra lēmumu lietā Nr.SPC-111/2009, Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 13.oktobra lēmumu lietā Nr.SPC -166/2010)*. Šos procentus aprēķina tiesu izpildītājs, kurš nolēmumu izpilda (Civilprocesa likuma 631.panta pirmā daļa).

Ievērojot minēto, tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. I/ nosakāmas arī tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus - 6 (sešus) procentus gadā, no nesamaksātās piedzenamās summas, jo saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu gadījumos, kad likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Pilnībā noraidot prasību, prasītājai tiesāšanās izdevumi saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu nav atlīdzināmi.

No lietas materiāliem redzams, ka /pers. I/ ir samaksājis valsts nodevu par pretprasības iesniegšanu par parāda piedziņu 258,31 Ls apmērā un 50 Ls apmērā par izlikšanu, kas kopsummā ir 308,31 Ls jeb 438,69 Ls, ko apstiprina 25.04.2013. maksājuma uzdevums (lietas 1.sējuma 126.lapa), kancelejas nodevu par liecinieku uzaicināšanu 4,27 EUR, ko apstiprina 04.03.2014. maksājuma uzdevums Nr.899 (lietas 1.sējuma 236.lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,70 Ls jeb 10,96 EUR, ko apstiprina 25.04.2013. maksājuma uzdevums (lietas 1.sējuma 127.lapa), kopā 453,92 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam – proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Kopsummā atbildētājs /pers. I/ samaksājis tiesas izdevumus 453,92 EUR (438,69 + 4,27 + 10,96). Ņemot vērā to, ka pretprasība ir noraidīta daļā par /pers. L/ izlikšanu no dzīvojamās telpas un parāda piedziņu no viņas un ka pie pretprasības celšanas par prasītāju izlikšanu atbildētājs maksājis atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktam par visu parāda summu un atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 4.punktam par izlikšanu kā nemantisku prasību, neizdalot atsevišķi maksājumu par vieno no pretprasībā norādītajiem atbildētājiem, no /pers. H/ un /pers. K/ solidāri par labu /pers. I/ ir piedzenami viņa samaksātie tiesas izdevumi 453,92 EUR pilnā apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta trešo daļu, ja prasība ir noraidīta, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam.

No lietas materiāliem redzams, ka /pers. I/ juridisko palīdzību lietā sniedza zvērināta advokāte Anita Salmanova. Lietā iesniegtie advokātes A.Salmanovas rēķini un maksājuma dokumenti apliecina, ka atbildētājam radušies ar lietas vešanu saistīti izdevumi advokāta palīdzības apmaksai 897,02 EUR (lietas 1.sējuma 76.lapa, 128.-129.lapa, 194., 195., 236., 246.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurās ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 EUR, atlīdzināmi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas. Savukārt, šī panta pirmās daļas d) apakšpunkts noteic, ka izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām nav mantiska rakstura, atlīdzināmi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 EUR.

Tiesas kolēģija atzīst, ka atbildētāja /pers. I/ izdevumi advokāta palīdzības samaksai 897,02 EUR apmērā ir atlīdzināmi pilnībā, jo /pers. I/ samaksātie izdevumi ir zemāki par likumā noteikto maksimālo advokāta atlīdzību, kāda noteikta /pers. I/ pretprasījumā par 3319,37 EUR piedziņu un /pers. I/ prasība par parāda piedziņu ir apmierināta. Juridisko palīdzību advokāte A.Salmanova atbildētājam ir sniegusi divu instanču tiesās, piedalījusies vairākās tiesas sēdēs pirmajā instancē, sniegusi juridisko palīdzību pretprasības un paskaidrojumu sagatavošanā.

Tādējādi no /pers. H/ un /pers. K/ par labu /pers. I/ ir piedzenami tiesāšanās izdevumi 1350,94 (453,92 + 897,02).

No lietas materiāliem redzams, ka ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2013.gada 11.janvāra lēmumu /pers. H/ prasības nodrošināšanai ierakstīta aizlieguma atzīme Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/, /pers. I/ (/pers. J/) personas kods /personas kods/, piederošajam nekustamajam īpašumam /adrese/, kadastra Nr./numurs B/.

Civilprocesa likuma 140.panta sestā daļa noteic, ka, noraidot prasību, tiesa spriedumā atceļ prasības nodrošinājumu. Prasības nodrošinājums saglabājas līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā. Līdz ar to lietā piemērotais prasības nodrošinājums ir atceļams.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības ,,Latvijas Pasts" tarifiem šajā lietā ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (ar prasības pieteikuma, paskaidrojumu, tiesas nolēmumu, tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu nosūtīšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi) pirmajā instancē ir bijuši 71,68 EUR apmērā un apelācijas instancē 16,81 EUR apmērā, kopā 88,49 EUR.

Tā kā prasība ir noraidīta un pretprasība daļēji apmierināta, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi to nesamaksātajā apmērā par labu valstij ir piedzenami no /pers. H/ un /pers. K/ kā to paredz Civilprocesa likuma 42.pants.

No lietas materiāliem redzams, ka pirmajā instancē pie prasības celšanas prasītāja ir samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR apmērā (lietas 1.sējums 9.lapa), kā arī atbildētājs pie pretprasības celšanas tos ir samaksājis 10,96 EUR apmērā (lietas 1.sējuma 127.lapa). Līdz ar to no /pers. H/ un /pers. K/ vienādās daļās piedzenama nesamaksātā ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu daļa 72,55 EUR apmērā (88,49 – 4,70 – 10,96 = 72,55), t.i., 36,28 EUR no katras.

Ievērojot Civilprocesa likuma 204.[1]panta noteikumus, sprieduma labprātīgai izpildei daļā par piedziņu nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās brīža.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.pantu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu, 41.panta pirmo daļu, 42.panta otro daļu, 44.panta pirmās daļas a)punktu, 97.pantu, 140.panta sesto daļu, 189.-194.pantu, 204.[1]pantu, 426.pantu, 430.pantu, 432.pantu, 434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

/pers. H/ prasību pret /pers. I/ par 2012.gada 8.maijā noslēgtā pirkuma līguma ar pārdevēja atpakaļpirkuma tiesībām un 2012.gada 8.augustā noslēgtā īres līguma atzīšanu par spēkā neesošiem un īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu /adrese B/ - **noraidīt**.

/pers. I/ pretprasību par izlikšanu un parāda piedziņu **apmierināt daļēji**.

Izlikt /pers. H/, personas kods /personas kods/, un /pers. K/, personas kods /personas kods/, no dzīvojamām telpām /adrese/, ar viņām piederošajām mantām bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Piedzīt solidāri no /pers. H/, personas kods 060463-10627, un /pers. K/, personas kods 290988-10641, par labu /pers. I/ (/pers. J/), personas kods 120780-12916, parādu 3 319,37 EUR (trīs tūkstoši trīs simti deviņpadsmit *euro*, 37 *euro* centus).

Noteikt /pers. I/(/pers. J/) tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. H/ un /pers. K/ sešus procentus gadā no neatmaksātās parāda pamatsummas 3 319,37 EUR, bet nepārsniedzot parāda pamatsummas apmēru.

Piedzīt no /pers. H/, personas kods 06046310627, un /pers. K/, personas kods 290988-10641, par labu /pers. I/ (/pers. J/), personas kods 120780-12916, no katras tiesas izdevumus 226,96 EUR (divi simti divdesmit seši *euro*, 96 *euro* centi).

Piedzīt no /pers. H/, personas kods 060463-10627, un /pers. K/, personas kods 290988-10641, par labu /pers. I/ (/pers. J/), personas kods 120780-12916, no katras ar lietas vešanu saistītos izdevumus 448,51 EUR (četri simti četrdesmit astoņus *euro*, 51 *euro* centu).

Piedzīt no /pers. H/, personas kods 060463-10627, un /pers. K/, personas kods 290988-10641, par labu valstij no katras nenomaksātos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 36,28 EUR (trīsdesmit sešus *euro*, 28 *euro* centus).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami kontā Nr.LV51TREL21904580 19000, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: civillieta Nr.C04132813.

Atcelt prasības nodrošinājumu, kas piemērots ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2013.gada 11.janvāra lēmumu, saskaņā ar kuru nolemts ierakstīt aizlieguma atzīmi Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/, /pers. I/ (/pers. J/), personas kods /personas kods/, piederošajam nekustamajam īpašumam /adrese/, kadastra Nr./numurs B/.

Prasības nodrošinājums saglabājas līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Šajā termiņā valsts labā piedzenamo tiesas izdevumu samaksu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas kancelejā, lai netiktu uzsākta sprieduma piespiedu izpilde.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentam, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sagatavots 2017.gada 13.janvārī.

Tiesnese referente: (paraksts) L.Pliča

Tiesnese: (paraksts) S.Beļajeva

Tiesnesis: (paraksts) J.Freimanis